

Chcete pred domom záhradku, cvičisko či pergolu?

Mesto má pripravených 100 000 eur pre vaše projekty a pomôže vám aj s ich prípravou.

strana 3

Z krásnej pláže kolmý breh

Dnes to pri Dunaji za Ovsíšťom nie je pekný pohľad, ochranári však veria, že bude funkčný.

strana 4

Na lávky si počkáme

Výstavba lávok cez Chorvátske rameno bude prebiehať až s výstavbou električkovej trate. Ich realizácia je plánovaná do konca roka 2023.

strana 5

Vytvorila unikátnu Rodinnú zónu bez peňazí

Mery Riganová je fascinujúci príklad toho, ako jediný človek dokáže výrazným spôsobom zmeniť svoje okolie.

strana 6

Z bufetov na Draždiaku by sme si mali jedlo a nápoje odniesť domov. Len málokto tak urobí.

Prevádzky zachraňujú ľudia, ktorí v podstate porušujú opatrenia

Ako v čase korony v prežívajú petržalské puby či bufety? Podľa slov majiteľov to nie je vďaka pomoci od štátu. Zachraňuje ich lojalita skálnych klientov, ktorí pri nich postoja napriek zákazu vychádzania, dobrá poloha, napríklad pri Draždiaku, alebo odvaha byť otvorení načierno pre overených známych a ich známych. Je to smutná realita počas pandémie a natíska sa otázka, aký význam majú opatrenia, ktorých dodržiavanie štát nie je schopný ustrážiť.

„Zastavia sa tu ľudia po prechádzke so psom, cyklisti po výlete...“ A tak v okolí jeho prevádzky vidieť skupinky ľudí, ktorých počet sa s prichádzajúcim teplom zvyšuje. Nie každého to necháva chladným. „Nespokojní obyvatelia volajú na políciu, tá musí konať, a tak sme tu mali kontroly takmer každý deň,“ hovorí Michal.

Pokračovanie na strane 8 ➤

„Priamo z balkóna mám výhľad na krčmu, ktorá má zatemnené okná, ale dnu nenápadne vpúšťa 'svojich' ľudí,“ hovorí mi známa. Nie je to ojedinelá skúsenosť. Nielen v Petržalke.

Michal, ktorý prevádzkuje pub v nenápadnejšej časti Petržalky, doň, naopak, nepustí štamgastov ani na toaletu. Otvorené má len cez okienko. Napriek tomu mu stáli zákazníci zostali verní. Chodievali na jeseň, kým ešte bola otvorená terasa a chodievajú aj teraz, napriek zákazu vychádzania. „Nie je to len o pive. To by si mohli kúpiť a ísť domov. Lenže ľudom chýba sociálny kontakt, dôchodcovia si k nám zvykli chodiť ráno na kávu, prečítať si noviny a prehodiť pár slov, a tak sa vracajú,“ hovorí.

Petržalská pláž

Jazero Draždiak,
Tematínska 5, Petržalka
Bufet otvorený denne
Po - Ne 10:00 - 20:00

- čerstvé domáce langoše
- čapovaný Budvar
- miešané drinky
- najväčšie pieskovisko pre deti v Petržalke
- ďalší sortiment pre deti aj dospelých

Viac informácií: facebook/petrzalskaplaz
Instagram/petrzalskaplaz

Slovo šéfredaktorky

Komunity, ktoré menia sídlisko

Fotografia na strane 3, k článku o grantovej výzve Funkčnejšie verejné priestory, je z Petržalky. Konkrétne z komunitnej záhrady na Hrobákovej, ktorá je dielom občianskeho združenia KoZa v Hájí. Metropolitný inštitút Bratislava ju dáva ako inšpiratívnu ukážku skvalitnenia verejného priestoru. V apríli 2019 začalo desať rodín meniť šesť torz niekdajších pieskoviš, betónovej plochy a trávy. Už na jeseň toho istého roka zbierali prvú úrodu a dnes je miesto zelenou oázou uprostred sídliska. Petržalka má veľa pustnúcich vnútroblokov, ktoré sú ideálne na podobnú komunitnú záhradu. Skupinky mladých, ktoré sa vám chodia zašívvať pod lodžie, by nahradili vyvýšené záhony. Obrovskou výhodou je, že na svoje paradajky by ste videli rovnú okna. Dvor by ožil, skrásnel, spoznali by ste susedov. A teraz vám na to mesto dokonca ponúka finančný príspevok od dvoch do desiatich eur a sľubuje, že pomôže pri príprave žiadosti aj vybavovaní potrebnej administratívy. „Pre záujemcov a záujemkyne o podporu odporúčame webinár k výzve 14.4. (streda) 15:00 – 16:30. Prihlásiť naň sa môžete mailom na adrese nadacia@bratislava.sk,“ informuje Metropolitný inštitút na svojej facebookovej stránke. Ak to aj nestihnute, zamestnanci MiB-u sú vám k dispozícii do konca apríla.

Mestská časť zas hľadá ihriskové tímy – rodičov, ktorí sú ochotní sa spojiť a pomôcť brigádami pri obnove toho „svojho“ ihriska. (str. 6) Máte pocit, žeby ste do toho aj šli, ale chýba vám tá komunita? Ako ukazuje Mery Riganová, ktorá sama vybudovala pravidelné podujatie Rodinná zóna bez peňazí, (str. 10-11) je aj v schopnostiach jediného človeka dať dokopy komunitu, ktorá mení sídlisko.

Ingrid Jarunková

Sčítacia kampaň zabrala. Koľko stála?

K 31. 3. 2021 sa v Petržalke elektronicky sčítalo až 104 154 obyvateľov (87,74 %). Je to vysoké číslo, o ktoré sa postarala aj masívna promo kampaň. Koľko stála a z akých zdrojov bola financovaná?

Pri poslednom sčítaní v roku 2011 sa v Petržalke sčítalo 105-tisíc obyvateľov, no reálne tu má podľa registra obyvateľstva trvalý či prechodný pobyt vyše 117-tisíc ľudí. „Ročne tak strácala Petržalka 1,5 milióna eur. Za tieto peniaze sme mohli za jeden rok zrekonštruovať šesťkrát viac chodníkov,“ uviedol starosta Ján Hrkča, pričom vysvetlil, že pri financovaní obcí štátom je najdôležitejší údaj počet obyvateľov. Rozdiel medzi 117 461 a 104 376 (cca 13 000 ľudí) predstavuje pre Petržalku ročne 1 500 000 eur na podielových daniach (a ďalšie 3 000 000 pre Bratislavu).

Sčítanie sa robí každých desať rokov, aj preto mesto

aj mestská časť chceli využiť šancu na lepšie financovanie a rozbehli masívnu kampaň. V Petržalke mal každý vchod vlastný plagát s percentami sčítanosti, a to hneď dvakrát. „Všetky náklady súvisiace s propagáciou kampane na elektronické sčítanie obyvateľstva (tlač letákov, plagátov, propagácia príspevkov na sociálnych sieťach) boli hračené z finančných zdrojov Štatistického úradu SR, ktoré boli poskytnuté mestskej časti,“ povedala nám hovorkyňa Petržalky Mária Halašková. Presnú sumu neuviedla. Dodať však, že je zanedbateľná v porovnaní s tým, čo môže Petržalka vo finále získať za správne sčítanie obyvateľov.

Štatistický úrad bude v nasledujúcich týždňoch vykonávať dopočítavanie a určité formy dohľadávania nespočítaných obyvateľov, a to aj s pomocou sčítacích komisárov. Na to koľko ich bude, má už mestská časť menší dosah. Spočítanie odhaduje štatistický úrad na cca 118 700 ľudí.

Kampaň našla odozvu aj u Bratislavčanov. Online sa sčítalo 430 950 obyvateľov Bratislavy. „Prekonali sme tak predpovede Štatistického úradu SR, ktorý ešte pred niekoľkými týždňami očakával, že v online fáze sa sčíta iba do 70 percent obyvateľov evidovaných v registri fyzických osôb. V Bratislave sme sa dostali na 86,55,“ napísal primá-

tor na svoju Fb stránku Matúš Vallo má rád Bratislavu. „Zaroveň sme už teraz prekonali výsledok sčítania z roku 2011, kedy sa sčítalo približne 339 000 obyvateľov a ŠÚ SR tento počet dorátal z databáz na 411 228.“ Primátor verí, že na konci sčítania sa hlavné mesto dostane k pol miliónu trvalých obyvateľov.

(mh, pn)

foto: Matúš Husár

Väčšia šanca na prijatie do škôlky

Minulý rok sa do škôlok v Petržalke nedostalo 770 detí. Toto šialené číslo by malo byť tento rok nižšie. K septembru by chcela mestská časť otvoriť o 12 nových tried viac, ktoré budú pre cca 280 detí.

Podávanie žiadostí o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Petržalka sa uskutoční v termíne od 3. mája do 7. mája 2021 v 24 petržalských materských školách. Rozhodnutie o prijatí či neprijatí sa rodičia dozvedia v lete.

Petržalka už začala s rekonštrukciou základnej školy na Turnianskej. V jej nevyužitých priestoroch vznikne nová materská škola. Vytvoriť by sa mali štyri triedy s kapacitou viac ako 80 detí. Spustiť prevádzku plánuje mestská časť v septembri tohto roka.

„V tomto roku plánuje sa-

mospráva otvoriť ďalších 8 tried, ktoré vzniknú rekonštrukciou školských bytov. K septembru 2021 by teda samospráva mala otvoriť o dvanásť tried viac. „Do konca roka 2021 to bude celkom pätnásť tried,“ vyjadril sa starosta Petržalky Ján Hrkča.

Čiastočne vyriešiť problém s nedostatkom kapacít v škôlkach by mohli v budúcnosti dve nové MŠ. Miestni poslanci vyčlenili na jeseň minulého roka finančné prostriedky na projektovú dokumentáciu k rekonštrukcii bývalej budovy MŠ Znievska, v hre je aj bývalá budova MŠ Hrobákova, v ktorej by mohlo po zverení budovy od Ministerstva vnútra SR vzniknúť až 8 tried. Mestská časť rokuje aj s developerom projektu Slnéčnice o potencionálnom prenájme alebo kúpe budovy pre vytvorenie materskej školy.

(mh, pn)

Chcete pred panelákom pergolu a lavičky? Požiadajte mesto o peniaze

„Zútlulnite si svoje okolie. Je to vaša exteriérová obývačka. Vytvorte priestor na sedenie tam, kde vám chýba – v predzáhradke, na ihrisku, na opustenom trávniku pri dome, vo voľne prístupnom vnútrobloku...“, vyzýva na svojej stránke Metropolitný inštitút Bratislavy. Do konca apríla je totiž vyhlásená grantová výzva Funkčnejšie verejné priestory, z ktorej bude rozdelených 100 000 eur pre vaše projekty.

Medzi „príklady dobrej praxe“, ktoré nájdete na stránke inštitútu je napríklad realizácia chodníka vyšliapaného v tráve, doplnenie lavičiek, stolov, cyklostojanov či smetných košov. Tiež výsadba či výsev rastlín, stromov alebo zeleň v kvetináčoch. „Chýba vo vašom okolí

priestor pre konkrétnu vekovú kategóriu? Doplňte ho! Môže ísť o cvičisko, senzorické záhrady, stolnotenisové stoly, revitalizáciu ihriska, realizáciu skateboardových prvkov. Myslite však aj na ostatných, skombinujte vhodné riešenia pre viac záujmových skupín. Petangové ihrisko

bude fungovať bezproblémovo pri detských preliezkach,“ píše sa na stránke.

Komunita ľudí má teraz šancu navrhnuť aj pavilón alebo pergolu v snahe získať tieň. „Alebo osadte hmlivú fontánu, ide o rýchle a ľahko demontovateľné riešenie. Schladíte seba, svoje okolie a spravíte radosť tým najmenším.“ Ďalším tipom, ako možno skvalitniť verejné priestory, je zmeniť vzhľad kontajnerových stojísk, bicyklových prístreškov, či rozvodných inštalacyjnych skríň. „Nebojte sa kombinácie so zelenými stenami, popínavými rastlinami alebo zelenými strechami...“

Ľudia žijúci vo vnútrobloku majú šancu získať financie na komunitnú záhradu či kompostovanie. Psičkári na oplostený priestor pre svojich miláčikov.

Jednotlivé projekty môžu získať 2000 až 10 000 eur podpory, peniaze budú rozdelené rovnomerne do všetkých okresov mesta. Súčasťou výzvy sú odborné konzultácie a koncepčné materiály MIB. Záujemcovia o grant môžu využiť konzultácie priamo so zamestnancami a zamestnankyňami MIB-u pri tvorbe svojich projektov. Rovnako koordináciu pri vybavovaní potrebnej administratívy a povolení s mestskými časťami, pokiaľ sa projekt bude realizovať mimo mestského pozemku.

(pn)

foto: MiB

Je cena primeraná či priveľká?

„Oproti pôvodnej sume 2,1 mil. eur, ktorú stanovil vlastník, sa mestu podarilo nájsť zhodu na sume 1,4 mil. eur bez DPH, ktorú odsúhlasilo mestské zastupiteľstvo,“ napísal primátor Matúš Vallo na svojom facebookovom profile o odkúpení objektu v Sade Janka Kráľa.

Budova, ktorá sa dostala zo štátnych do súkromných rúk v procese malej privatizácie, tak bude patriť mestu. Podobná snaha tu už pred rokmi bola. Poslanec Tomáš Korček na svojom Fb profile napísal: „V roku 2009 som bol spoločne s Oliverom Krížom a ďalšími komunálnymi poslancami a aktivistami členom občianskej iniciatívy Vráťme dôstojnosť Sadu Janka Kráľa. Formou petície sme žiadali zrušenie erotického salónu. Bohužiaľ, vtedy sme neboli úspešní, nakoľko vlastník budovy požadoval za jej odpredaj hlavnému mestu 50 mil. slovenských korún a nebol ochotný ustúpiť.“

Ešte pred mesiacom Matúš Vallo na zastupiteľstve konštatoval, že mesto môže za objekt ponúknuť maximálne 800-tisíc eur. Napokon sa našlo dva-

krát viac. Okamžite sa objavili názory, že cena je privysoká, treba k nej prirátat aj náklady na rekonštrukciu a návratnosť investície sa bude rátať na desiatky rokov. Faktom však je, že spoločenská hodnota tejto budovy je ťažko vyčísliteľná. „Nejde len o samotné priestory

budovy, tento objekt nepriamo negatívne vplyva na pocit rúk v procese malej privatizácie, tak bude patriť mestu. Podobná snaha tu už pred rokmi bola. Poslanec Tomáš Korček na svojom Fb profile napísal: „V roku 2009 som bol spoločne s Oliverom Krížom a ďalšími komunálnymi poslancami a aktivistami členom občianskej iniciatívy Vráťme dôstojnosť Sadu Janka Kráľa. Formou petície sme žiadali zrušenie erotického salónu. Bohužiaľ, vtedy sme neboli úspešní, nakoľko vlastník budovy požadoval za jej odpredaj hlavnému mestu 50 mil. slovenských korún a nebol ochotný ustúpiť.“

Objekt chce mesto využiť na zvýšenie pohodlia návštevníkov doplnením vybavenosti, v podobe verejného a dôkladne udržiavaného sociálneho zázemia, príjemného občerstvenia pre všetkých a zázemia pre verejnú kultúrnu podujatia s využitím príslušného amfiteátrového sedenia.

(pn)

Byť v rodine ISPER sa oplatí!

internet • televízia • hlas

Internet už od 9,90€
rýchlosť až do 1000/1000 Mbit!
Vyskúšajte bezplatne

Interaktívna TV už od 7,90€
až 120 staníc • archív • nahrávanie
Vyskúšajte bezplatne

Skúste to s nami BEZ VIAZANOSTI.

VYSKÚŠAJTE BEZPLATNE UŽ DNES!

0902 532 989 obchod@isper.sk www.isper.sk @isper.sk isper_svk

Hranica pôvodného oplatenia je viditeľná – ide o líniu medzi vyšliapanou a nevyšliapanou časťou brehu.

Na Draždiaku zväčšili pláž a osadili lavičky

▲ Každá lavička má aj ozvlášťujúci prvok v podobe básničky.

Plot, ktorý podstatne zužoval pláž pri Veľkom Draždiaku sa posunul, rozšírenú pláž ocenia ľudia najmä v letných mesiacoch. V priestore medzi Medissimom a bývalým hotelom Pressburg pribudlo pri odkrytom chodníku aj päť lavičiek.

„Doteraz boli nevyužívané v rámci ohradeného areálu. Zrepasovali sme konštrukcie a staré drevené lavy nahradili novými,“ hovorí Tomáš Matulík za investora V.D. LAKE, spoločnosti, ktorá v chátrajúcom areáli plánuje projekt Južná pláž. Z areálu už odviezli desiatky ton odpadu a betónu, stále ho však dočisťujú, na rade je ešte aj torzo betónového chodníka. Z objektov tu zostala len trafostanica.

Do konca roka sa na tomto území po odvezení odpadu zrejme už nič výrazné

neudeje. Projekt je aktuálne v procese EIA, teda posudzovania vplyvov na životné prostredie, následne by chcel investor v priebehu apríla podať žiadosť na začatie územného konania. Až po jej schválení bude nasledovať žiadosť o stavebné povolenie. Stavebná aktivita je teda reálna najskôr v budúcom roku.

Na novom oplatení je v rohu vizualizácia, ktorá ukazuje možnú budúcu podobu Južnej pláže. Ide o pohľad z ešte neexistujúceho móla, ktoré by malo nadväzovať na existujúci chodník. Investor ešte plánuje doladiť detaily s architektonickým štúdiom. Isté je však to, že dva pripravované polyfunkčné objekty nebudú zďaleka tak blízko jazera ako je Medissimom a podmienkou je aj to, že tu nebudú žiadne ploty, ktoré by územie rozdeľovali. To je jednou z podmienok mesta.

Napriek tomu to časti verejnosti nestačí. Voči projektu sa pred časom spustila petícia. Jej iniciátori odmietajú výstavbu 55 bytov v tomto prostredí. Najradšej by

tu videli len pekný verejný priestor. Lenže samospráva na kúpu pozemku ani na jeho realizáciu peniaze nenašla. Súkromná spoločnosť zas logicky nemá motiváciu urobiť na svojom pozemku len park. Ponúka však zafinancovať okrem dvoch štvorposchodových objektov aj nezanedbateľné verejné funkcie – bulvár pre peších, promenádu, umelý potok, dažďovú záhradu, komunitnú záhradu, zrevitalizovanú pláž so zázemím, dve móla s vežou pre záchrannú vodnú službu, oddychovú lúku s ohniskom, vnútroblokový park, tri detské ihriská, amfiteáter pre malé javiskové formy...

Tento priestor roky chátral. Ľudia sa sťažovali na asociálov, ktorí žili v opustených budovách. Zmena bola potrebná. Ale riešením nie je byť apriori proti každej výstavbe. Skôr by sme už konečne mali začať veriť odborníkom z oddelení magistrátu a tiež mestskej časti, že projekt posudzujú v hľadisku záujmov verejnosti a nie proti nej.

(in)
foto: Marian Dekan

Z dunajskej pláže urobili kolmý breh. Dôvod?

Pre návštevníkov, ktorých je pri Dunaji na petržalskej strane za Ovsisťom aktuálne dosť, sa tu v týchto dňoch naskytá nie príliš pekný pohľad. Porast, v lete zelený, sa na niektorých častiach zmenil na štrkovú plochu a tam, kde boli pláže, vznikol kolmý breh.

Dunajský breh upravujú Ochránári z Bratislavského regionálneho ochranného združenia (BROZ) a vodohospodári z Vodohospodárskej výstavby pre vzácne druhy vtákov – brehule hnedé. Upravuje a obnažuje sa 460 metrov brehu. A to aj na miestach, ktoré ľudia doteraz využívali ako pláže. Nie všetci sú z toho nadšení, najmä v kontexte minulý rok predstavenej štúdií Bratislavského dunajského parku, ktorá na týchto miestach, naopak, sľubuje úpravu brehov pre pláže pre verejnosť.

Na druhej strane, brehule tu pôvodne hniezdili, ochránári ich chcú vrátiť späť a ony potrebujú na hniezdenie práve kolmé brehy a steny v blízkosti vôd. V dôsledku zmeneného vodného režimu stena postupne zarastla trávou a náletovými krovinami. Ochránári ju teraz čistia a veria, že sa brehule vrátia.

„Kosíme trávnatý porast, materiál, ktorý vznikol pri

(in)

foto: (in)

úprave brehu, sme dali na vyrovnanie terénu,“ hovorí Karolína Sobeková z BROZ-u a sama priznáva, že aktuálne prostredie príťažlivo nevyzerá. Tvrdí však, že už o pár mesiacov to bude iné, plocha zarastie trávou a ak sa brehule vrátia, ľudia ocenia pozorovať z týchto miest ich leteckú akrobáciu.

Na dolnej časti pláže, ktorú Petržalčania využívali na prechádzky či opaľovanie, však musí byť voda po breh, aby vtáky neboli rušené. Zráz momentálne nevyzerá príťažlivo, ale príroda ho po čase urobí malebnejším. „V hornej časti sa ľudia ďalej dostanú k brehu, zostala tam zachovaná pláž aj poloostrov,“ dodáva. Ide o kompromis, aby brehy slúžili pre vtáky aj pre ľudí.

Či ide o trvalý stav alebo ho zmení Bratislavský dunajský park, ukáže zrejme až čas a tiež záujem brehúl o nový domov.

Lávky a verejné osvetlenie pri Chorvátskom ramene pribudnú až s električkou

Súčasne s výstavbou pokračovania električkovej trate, ktorej ukončenie je naplánované na štvrtý kvartál 2023, sa budú dopĺňať aj chodníky a lávky pre chodcov a cyklistov. Hlavné mesto Bratislava, Metropolitný inštitút Bratislavy a METRO Bratislava preto aktuálne vyhlásili architektonicko-konštrukčné súťaže na štyri lávky cez Chorvátske rameno v Petržalke. „Ich realizácia je plánovaná do konca roka 2023,“ píše sa v súťažnom zadaní.

Projekt nosného systému MHD nezahŕňa v plnej miere napojenie na infraštruktúru existujúcich chodníkov, preto Metropolitný inštitút vytvoril koncept ich doplnenia. Zámerom je najmä zlepšenie dostupnosti zastávok MHD a novonavrhovaných zastávok električky, avšak tiež využiť potenciál Chorvátskeho ramena ako lokálnej rekreačnej zóny. V súčasnej dobe je totiž umožnený predovšetkým súbežný pohyb pozdĺž brehov Chorvátskeho ramena a len výnimočne je umožnené jeho križovanie.

V súťaži budú tiež riešené nadväzujúce chodníky a krajinne úpravy v okolí lávok.

Z lávky priamo na mólo nad jazerom

Lávka č. 1 je naplánovaná v úseku medzi Bosákovou a Rusovskou cestou. Z lávky sa bude dať napojiť na sieť cyklochodníkov a chodníkov na ľavom brehu Chorvátskeho ramena a na Mlynarovičovu ulicu na pravom brehu. Lávka č. 2 a lávka č. 3 sú v úseku medzi Rusovskou cestou a Romanovou ulicou. Lávky budú napojené na už dnes existujúce chodníky pozdĺž ramena.

Nová lávka č. 4 nahradí súčasnú pontónovú lávku. Bude prepájať náprotivné brehy Chorvátskeho ramena. Ideou je vytvoriť priame napojenie na jazeru Veľký Draždiak chodníkom na teréne, ktorý vyvrcholí v podobe móla nad úrovňou jazera.

Die Firma BERTHOLD ist ca. 1 Stunde von Bratislava entfernt und wir suchen:

Einen GAS,- Wasser- und Heizungsinstallateur sowie einen Elektromonteur.

Ihr Profil :

- Führerschein B
- Deutschkenntnisse
- Abgeschlossene Lehre

Wir bieten :

- Angenehmes Betriebsklima
- Entlohnung ÜBER Kollektivvertrag ca. € 2.200,-+ Entfernungszulage + Montagezulage
- Eine 3 – 4 Tage Woche

Bitte bewerben Sie sich unter : p.berthold@installationen-berthold.at, oder Sie kommen sich gleich direkt bei uns bewerben.

Firma BERTHOLD, Froschau 10, A – 2211 Pillichsdorf

Všetky lávky budú bezbariérové s vhodným sklonom pre vozíčkarov, rovnako počítajú s bezbariérovým prístupom. Termín odovzdania návrhov je jún 2021. „Výstavba lávok bude prebiehať v spojitosti s výstavbou električkovej trate,“ informoval Metropolitný inštitút.

„Križenie novej električkovej trate s Chorvátskym ramenom zabezpečia dva nové mosty - pri križovaní Rusov-

skej cesty a Chorvátskeho ramena a pri kostole Sv. rodiny. Uvažuje sa tiež s prestavbou Kutlíkovej ulice na plný profil (smerovo rozdelená, 4 pruhová komunikácia) a výstavbou nového premostenia Chorvátskeho ramena pri Technopole,“ píše sa ďalej v zadaní.

V súvislosti s verejným osvetlením na chodníkoch pozdĺž Chorvátskeho ramena v celkovej dĺžke cca 5,3

kilometra v zadaní záujemcov informujú, že aktuálne prebieha príprava verejného obstarávania projektovej dokumentácie.

„Cieľom spracovania projektovej dokumentácie je vytvoriť komplexný modulárny systém osvetlenia cyklotrás, chodníkov a lávok tak, aby boli jednotlivé časti verejného osvetlenia realizovateľné v rôznych časoch, bez nut-

nosti ďalších investícií do úprav, zmien v napájaní príp. robovaní už hotových častí diela.“

Pripravované osvetlenie promenádneho chodníka na východnej strane Chorvátskeho ramena a chodníkov pri zastávke Gessayova je riešené samostatne, v rámci projektu Petržalka City.

(pn)

foto: Marian Dekan

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE
0905 616 329
02/ 6542 2387

„Mery, pozri, my už nenakupujeme, celí sme oblečení vo veciach zo zóničky,“ kričia na sídlisku už z diaľky mamy a ukazujú pritom na seba a svoje deti. Mery Riganová (38), ktorá v Petržalke vytvorila Rodinnú zónu bez peňazí, je fascinujúci príklad toho, ako jediný človek dokáže výrazným spôsobom zmeniť svoje okolie.

Ako mama troch detí dokázala zmeniť život na sídlisku

Mery vytvorila zónu nie pri troch deťoch, ale „s tromi deťmi“. Pomáhajú jej, do všetkého ich zapája. Aj tak sa učia myslieť ekologicky.

Keď jej telefonujem, má okolo seba okrem troch svojich – Matúška (9), Šimonka (6) a Agnesky (4) ešte ďalšie zverené deti. Deti sa k nej majú, chodiať von vedno ako malá škôlka. A ona s kočíkom, v ktorom má vždy veľa vecí na rozdávanie. Zastavuje známych a ukazuje, čo by sa im mohlo hodiť. Tvrdí, že väčšinou si veci nájdú svojich nových majiteľov. Toto je jej dar pre prírodu. Nechce plyvať a je šťastná, keď k tomu motívuje aj ďalších.

„Naša mama nemala veľa peňazí a my ako deti sme nepýtali, aby nám niečo kúpila,“ spomína. „Oblečenie nám šila babka, niektoré moje

veci nosia dokonca ešte moje deti. Neskôr začala šiť aj sestra. Pamätám si, že mi za noc ušila krásne šaty na stužkovú. Nikto také nemal. Dodnes oblečenie, čo sa už nevyužíva, prerába na iné. Chodievali sme autobusom na burzu na Schwechat a tam si nakupovali nosené veci. Milovala som tú atmosféru, neprekážalo mi, že veci nie sú nové. Hoci boli mnohokrát prané, videli ste, že sú kvalitné a môžu ešte poslúžiť. Aj to bol jeden z motívov, prečo som túžila spojiť ľudí a založiť zónu.“

To, čo jedni nepotrebujú, ešte poslúži druhým

Nemá za sebou organizá-

ciu, ani občianske združenie. Je „len“ mama troch detí s nápadom. „Keď som chodila po sídlisku, vidala som nemohla zorganizovať darovacie stretnutie. Privolil, za čo mu je dodnes vďačná. To, čo začalo ako akcia pre desať mamičiek sa postupne

len malý záujem. Napriek tomu poprosila miestneho farára Milana Puškára či by nemohla zorganizovať darovacie stretnutie. Privolil, za čo mu je dodnes vďačná. To, čo začalo ako akcia pre desať mamičiek sa postupne

len malý záujem. Napriek tomu poprosila miestneho farára Milana Puškára či by nemohla zorganizovať darovacie stretnutie. Privolil, za čo mu je dodnes vďačná. To, čo začalo ako akcia pre desať mamičiek sa postupne

Mery (vpravo) s mamou a sestrou.

rozrástlo na stretnutia, kde si navzájom vymenilo veci aj tristo ľudí. Prispela k tomu aj Merina facebooková stránka Rodinná zóna bez peňazí, ktorá má po sotva dvoch rokoch už tritisíc členov. Už to nebolo len o oblečení, ale skrátka o všetkom, čo už jedni nepotrebnú, ale druhým by sa mohlo ešte zísť.

Spôsob, akým Mery menila ľudí vo svojom okolí, bol nenápadný. Najskôr jej nosili vrecia s oblečením a ona ho roztriedila. Oni mali dobrý pocit, že urobili dobrý skutok, ale viac sa nestarali. Aj preto to zmenila. Po novom si každý doniesol deku, vyložil svoje veci a tým za ne prebral zodpovednosť. To, čo nerozdel, si vzal späť domov. Bolo teda aj v jeho záujme,

aby mal v ponuke veci, ktoré by sa nehanbil dať ani svojmu najlepšiemu priateľovi. A aj preto boli stretnutia, ktoré prerušila až pandémia, čoraz úspešnejšie.

Ale aj keď máte najčistejšie úmysly a vymyslíte nezištnú akciu, nájdú sa ľudia, ktorí vás osočia z ich vlastných nízkych predstáv. „Keď som a vyradila nenositeľné či špinavé, dočítala som sa raz, že si nechávam bohom luxusné kúsky. Aj ma to zabolelo, aj rozosmialo, lebo pre mňa je luxu-

„Dostala som dar netužiť po veciach a som za ň vďačná,“ hovorí a je šťastná, že podobne to vnímajú aj jej deti. „Raz mi najstarší Matúš povedal, mami, nám nič nemusíš kupovať, my si všetko, čo potrebujeme, vyrobíme,“ hovorí Mery o tom, že nechcú nové hračky, viac sa bavila s kartónom alebo starými látkami.

by sa jej nehodila a ona sa začala smiať. Nechápala som a ona mi hovorí, že už mesiac presne to isté hľadá na internetových bazároch. Alebo som dostala na darovanie netypické rifle. A pár dní po tom stretnem vonku známu, ktorá má na sebe veľmi podobné. Hovorím jej, že mám rovnaké doma a práve boli venované

na zónu, či ich nechce. Bola šťastná. Boli to jej najobľúbenejšie nohavice a už sa trhali. A tie zo zóny jej dokonale sadli. Toto sú pre mňa zázraky a dôvody, prečo to robím. A na zóničke sa ich deje veľa.“

Pre Mery bolo vždy dôležité každému novému na zóne podať ruku a uvítať ho, aby sa tam cítil naozaj dobre. Podarilo sa jej tu vytvoriť pohodovú, priateľskú atmosféru, miesto, ste sa cítite ako medzi známymi, hoci sa poznáte sotva desať minút. Zrejme aj preto „zóničku“, ako jej hovoria pravidelní návštevníci, začali vyhľadávať ľudia z celej Bratislavy aj okolia. Dokonca si brali dovolenky, aby mohli každý utorok prísť. Vaše deti sa tu zahrli a vy ste svoj-

im veciam dali nový domov. „Neraz, keď som zbadala niečo vzácné, napríklad ručne vyšívane obliečky, som v snahe, aby nezostali nepovšimnuté, vykrikovala ako na trhu, kto im dá nový domov? Aj veci, ktoré sú zadarmo, je totiž potrebné si vážiť a ak nám nesadnú, posunúť ich opäť ďalej...“ Z jej rozprávania cítiť najmä silný ekologický aspekt. Zóna totiž nechce byť charitou. Navštevujú ju najmä ľudia, ktorí si môžu dovoliť nakupovať nové veci, ale nechcú. A ukazuje sa tu aj pekný paradox. Nie tí, čo obľubujú nakupovanie, majú radi svoje oblečenie. Skôr naopak.

„Pre mňa to nie sú handry. Mám rada svoje veci a teším sa na to, čo si ráno oblečiem,“ hovorí Mery a vysvetľuje, že voľakedy mala v šatníku veľmi veľa vecí, ale nikdy si nemala čo obliecť. A tak vytriedila veci, ktoré nenosí a nechala si naozaj iba tie, v ktorých sa cíti dobre. Niektoré, ktoré boli z dobrých materiálov jej sestra prešla, dnes, keď niečo potrebuje, ide na burzu alebo na zóničku, v obchodných domoch už nakupovať nepotrebuje. „Dostala som dar netužiť po veciach a som za ň vďačná,“ hovorí.

(in)

foto: archív M. R.

Merine deti nové hračky nepotrebnú. Vedú si ich vyrobiť aj sami.

Inšpiruje ďalších

Minulý rok dostala Mery ocenenie Osobnosť Petržalky. „Tiekli mi slzy“ hovorí. „Asi robím správnu vec. Na druhej strane sa mi to zdá ako sen. Stále si myslím, že hovoria o niekom inom.“

Ale nie. Mery dnes píše veľa ľudí z Bratislavy alebo aj vzdialenejších dedín, ktorí by chceli zorganizovať rodinné zóny podľa vzoru Mery a pýtajú si rady. „Teším sa, že som niekoho inšpirovala,“ usmieva sa a je otvorená pre každého.

A čo tá naša - bude Rodinná zóna bez peňazí v Petržalke po pandémii pokračovať? „Chcela by som. Uvidíme. Zatiaľ to nechávam plynúť.

Aktuálne som dobrovoľne nezamestnaná, pretože som sa rozhodla zostať ešte so svojou štvorročnou dcérou Agneskou doma a byť k dispozícii deťom. Najradšej som, keď ich vidím liezť na stromy, budovať v lese bunkre, alebo niečo majstrovať... Doma sme naozaj iba nutne, keď sa učíme, alebo niečo vyrábame, inak sme stále vonku v prírode. Raz sa ma jedna mamička pýtala, do akých detských kútikov chodím s deťmi, keď je vonku škaredé počasie. Odpovedala som - do žiadnych. Chodíme von a oblečieme sa,“ hovorí Mery. Z jej slov je jasné, že jej budúcnosť je zelená.

Máte doma budúceho škôlkara?

Súkromná materská škola Pramienok v Petržalke spustila koncom marca zápis detí na školský rok 2021/2022. Rodičov pozýva na deň otvorených dverí online už 14. apríla o 17. hodine, kde sa dozvedia všetko, čo ich zaujíma.

Kvalitný vzdelávací program a vnímavý prístup

Materská škola Pramienok má vzdelávací program zameraný na komplexný rozvoj poznania a myslenia prostredníctvom hier, experimentov a zážitkových foriem. Vnímateľné pani učiteľky prístupujú k deťom individuálne s ohľadom na ich emocionálny vývoj a zrelosť. Dbajú na kvalitnú predškolskú prípravu, rozvíjajú pozitívne charakterové vlastnosti detí a tiež dobré návyky v oblasti samostatnosti a sebaobsluhy. „Využíva-

me moderné pedagogické metódy ako raná stimulácia metódou Glenna Domana, osem

Deň otvorených dverí online – 14. 4. 2021 o 17.00 h

Po zaregistrovaní sa na webe škôlky www.skolkapramienok.sk dostanú rodičia do mailovej schránky prístup k pripojeniu sa na deň otvorených dverí. Dozvedia sa všetky dôležité informácie o filozofii a hodnotách SMŠ Pramienok, o predškolskom programe a adaptačnom procese, o krúžkoch aj stravovaní.

Viac informácií nájdete aj na Facebooku a Instagrame @skolkapramienok.

► Pokračovanie zo strany 1

„Policajti však boli korektní, chápu, akú dobu žijeme. Pokuty nerozdávali. Kontrolovali ľudí, či majú test a vyzývali ich, nech sa rozídu a nezdržujú pri prevádzke. Aj nám hovorili, aby sme ich posielali preč, ale to sa nedá. My ich upozorníme, ale to je všetko, čo je v našej moci, keďže na našej terase nestoja.“ Straty v tržbách sú napriek tomu citeľné, podporou od štátu, čo nedávno dostali za tri mesiace, pokryjú akurát odvody zamestnancov.

Aj jemu je jasné, že jeho podnik zachraňujú ľudia, ktorí v podstate porušujú opatrenia. Absurdné? Rovnako ako to, že hneď vedľa pubu zriadili odborné miesto pre PCR testovanie. Keď je v ňom rada, tieto

Keď nemôžeme sedieť na terase, sedíme takto.

dve skupiny ľudí sa navzájom šacujú pohľadmi. S tým rozdielom, že skupinka pri

múriku si koleduje o pokutu, ale to, že ľudia s podozrením na covid okupujú

chodník, ktorým chodia ľudia do a z predajne potravín a samotné odborné miesto

je súčasťou tohto komplexu, nikoho netrápi.

Zachrániť podnik však môže aj poloha. To je príklad bufetov na Draždiaku. Desiatky ľudí idú k jazeru na prechádzku a keď vidia, že bufet je otvorený, zastavia sa a niečo si kúpia. A kým to zjedia a vypijú, postoja na brehu jazera. Nemalo by sa to? Nemalo... S čoraz väčším oteplením však bude nutné návštevníkov stále viac. Nedá sa to zastaviť. Stačí sa pozrieť na rady na zmrzlinu na sídlisku. Skôr či neskôr bude nutné to postávanie pred prevádzkami zlegalizovať, napríklad otvorením terás. Aby príkazom či opatreniam zostala nejaká vážnosť. Aby neboli na smiech ako VZN o zákaze používania zábavnej pyrotechniky na Silvestra... (in)

foto: Marian Dekan

Zachraňuje nás bufet pri Draždiaku, do teplého počasia vkladáme veľké nádeje

„Je smutné, že to musím povedať, ale nás nezachraňuje štát, ale ľudia, ktorí napriek lockdownu vyjdú von na prechádzku a kúpia si počas nej v našom bufete nejaký nápoj alebo jedlo. Sme im za to vďační,“ hovorí Peter Miklušičák, majiteľ bufetu Petržalská pláž pri Draždiaku a reštaurácie Wimbledon v budúcej tenisovej klubovej Slávia Právník, ktorá je však už od Vianoc zatvorená.

Do konca minulého roka sa snažili udržať v chode obe prevádzky. „Mali sme síce pravidelných klientov, ktorí nás podporovali, ale nestačilo to. Najskôr chodili osobne, lenže prišla zima, zákaz teras... Jedlo si aj objednávali, lenže postupne ich ubúdalo,“ vysvetľuje.

Nad vodou ich dnes drží len bufet Petržalská pláž. Prežívajú vďaka jeho výhodnej polohe. Majú šťastie v nešťastí, že ľudia chodia ku Draždiaku stále na prechádzky a keď vidia otvorený bufet, zastavia sa a niečo si kúpia. „Vydávame cez okienko nápoje vrátane vareného vína a jednoduché jedlá so sebou ako langoš, cigánska či lokše,“ hovorí prevádzkovateľ.

Keď je pekné počasie, je pri jazere veľa ľudí a rušno. Väčšina návštevníkov si rada niečo kúpi, chvíľu postoja

akoby chceli cítiť závan minulého života - toho pred pandémiou. Občas sa však nájdu aj takí, ktorých takáto súčasť relaxu pohoršuje. Nechcú u iných vidieť rúška pod nosom, ani ľudí postávajúcich v hlúčkoch... Vystrašení s hlavou plnou množstva covid informácií sú presvedčení, že si plnia občiansku povinnosť a robia dobre, ak skupinky s kávou pri jazere nahlasujú policii. A tá na podnet musí reagovať. „Áno, mali sme tu zopár kontrol mestských policajtov,“ hovorí Peter Miklušičák. Zaujímalo ich najmä, či v bufete predávajú poháre s nápojmi s krytkami, jedlo zabalené alebo či sa ľudia nezdržávajú v blízkosti prevádzky. „Správali sa korektne, pokuty nerozdávali. Bolo mi ale ľúto, keď som videl, akí sú z nich ľudia vyplašení. Keď sa

zjavili policajti, okolie sa vždy rýchlo vyprázdnilo.“

Necíti ako podnikateľ istú krivdu pri pomyslení, že mnohé prevádzky dnes viac či menej obchádzajú opatrenia a bezproblémovo fungujú v nedotknutých policajnými kontrolami, kým iné sú nútené pre opakované kontroly a pokuty zavrieť? Ako sa pozerá na opatrenia, ktoré štát nie je schopný odkontrolovať a teda nemá na každého rovnaký meter?

„Pomoc od štátu je v porovnaní s okolitými štátmi slabá, komplikovaná, neprehľadná a oneskorená a opatrenia postavené na hlavu a protichodné. Malí podnikatelia musia byť zatvorení, ale veľké reťazce, kde sa vo vnútri tlačia ľudia a nikto nedodržiava metre štvorcové na zákazníka otvorené byť môžu,“ hovorí

a dodáva, že nesleduje ani nerieši prehrešky malých prevádzok. „Vnímam to tak, že všetci sme na jednej potápajúcej sa lodi a každý robí, čo dokáže. Napríklad na Draždiaku je otvorených viac bufetov a my sme tomu radi, pretože ľudia vedia, že keď sem prídu, majú možnosť si tu dať kávu, langoš, pivo... Horšie by pre nás bolo, keby boli všetky zatvorené.“

Koľko ešte dokážu v takýchto podmienkach fungovať? „Aktuálne vkladáme nádeje do prichádzajúceho tepla. To vidím ako našu záchratu. V bufete bude ľudí pribúdať,

(in)

foto: Marian Dekan

Donáška obedov občas zachráni seniorom aj život

Stredisko sociálnych služieb Petržalka zabezpečuje rozvoz a donášku 110 – 120 obedov denne do domácností klientov v celej Petržalke. Majú na to 3 autá, 3 vodičov a 3 opatrovateľky. Títo ľudia sú neraz jedinou kontrolou, že je senior v poriadku.

Rozvoz začínajú o 9:30h a končia zhruba o 13:30h. „Veľmi často sa stáva, že klient sa nehlási, neotvára, na telefón nereaguje a kľúče od bytu nemáme k dispozícii,“ hovorí

Eva Pikusová zo Strediska sociálnych služieb Petržalka. Vtedy zháňajú príbuzných, zisťujú u susedov, kde by sa klient mohol zdržiavať. Volajú aj na centrálny príjem, či nebol hospitalizovaný. „Ak ale nevieme zistiť, kde sa nachádza, žije sám, nemá príbuzných a máme podozrenie, že by mohol byť

v byte, kontaktujeme políciu. Už sa niekoľkokrát stalo, že po otvorení bytu musela byť privolaná RZP a následne bol klient hospitalizovaný.“

Pri odovzdávaní obeda opatrovateľka musí klienta vidieť, prípadne aspoň cez zatvorené dvere počuť, že je v poriadku. Ak klient nechce byť rušený, alebo nechce byť v priamom kontakte s opatrovateľkou, musí stredisku odovzdať prehlásenie.

Nie každý klient odoberá obed denne. Niektorí žiadajú len 2- 3-krát v týždni. Od 1. 1. 2021 je cena obeda 3,50 € (pôvodne 3,05 €), ale zároveň petržalskí poslanci schválili VZN o poskytovaní príspevku na stravovanie pre poberateľov dôchodkov

(starobný a invalidný nad 70 % posúdenia). Príspevok na stravovanie pre obyvateľov s trvalým pobytom na území Petržalky je až do výšky 1,70 €/ obed (pôvodne do 0,90 €/obed) podľa výšky aktuálneho dôchodku k 1. 1. 2021. Nárok na príspevok na stravovanie majú stravníci do výšky dôchodku 558,56 € (pôvodne do výšky 500,00 €), čím sa zvýšil počet stravníkov, ktorí si môžu požiadať o peňažný príspevok na stravovanie.

Každý stravník má možnosť výberu z 3 jedál, podľa týždenného jedálneho lístka. Obed zahŕňa: polievka, hlavné jedlo, šaláty, prípadne ovocie. (ac)

foto: MČ Petržalka

Administratíva je komplikovaná, požiadať o pomoc

„Ste osamelá penzistka, máte deti v zahraničí a už nevládzete variť, nakupovať, nemáte PC, ani internet, zato máte barle či paličku. Vybaviť si sama donášku obedov od mestskej časti, bude pre vás náročné,“ napísala nám do redakcie čitatelka, ktorá donášku vybavovala pre svoju 80-ročnú priateľku.

Jej cesta začala na sociálnom odbore miestneho úradu. Dostala informácie, vypísala žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. K tejto žiadosti je nutné doložiť čerstvý posudok od všeobecnej lekárskej.

„Ďalej donesiete kópiu posledného výpisu od Sociálnej poisťovne s aktuálne priznanou výškou dôchodku pre daný rok. Čakáte na rozhodnutie od MÚ o priznaní odkázanosti. Potom navštívite vo vašej oblasti najbližšie Stredisko sociálnych služieb. Dostanete nové tlačivo – žiadosť o poskytnutie dovozu obedov. Musíte opäť priniesť prvotnú lekársku správu od obvodnej lekárskej a rozhodnutie od úradu o priznaní odkázanosti. A z úradu práce a sociálnych vecí na Vazovovej potvrdenie, že žiadateľ nebol dosiaľ prijímateľom niektorej z priznaných sociálnych služieb. A ešte potvrdenie z matrohiky na zvláštnom tlačive zo Strediska sociálnych služieb

– čestné vyhlásenie, že nevlastníte majetok nad 10-tisíc eur (byť sa do úvahy neberie). Donesiete vyššie spomínané dokumenty a opäť kópiu zo Sociálnej poisťovne o aktuálnej výške dôchodku. Plus obedár s menom, adresou a kľúčom od vchodu. (Počas pandémie sa obedy vydávajú v jednorazových obaloch, pozn. red.) Keď toto máte, presuniete sa na Medvedovu 21 za pani Filkaszovou. Tá potrebuje vidieť už len občiansky preukaz, dohodnete si počet obedov za mesiac a ona vám dá šek. Je to nevybaviteľné pre 80-ročného osamelého dôchodcu. Mne to trvalo 3,5 dňa...“

Neexistuje spôsob, ako tento proces pre klienta zjednodušiť? „Väčšina úkonov v súvislosti s vybavovaním obedov - donáška obedov - je spojená s posúdením na sociálnu odkázanosť pri zabezpečovaní opatrovateľskej služby a tieto sú dané zákonom, čo nemôžeme ovplyvniť,“ reagovalo oddelenie sociálnych vecí mestskej časti.

„Často sa stáva, že žiadateľ si už sám nedokáže vybaviť potrebné dokumenty. V tom prípade ho sociálna pracovníčka navštívi v domácnosti a s opatrovateľkou mu pomôže skompletizovať žiadosť aj s prílohami,“ informuje Eva Pikusová. Ak ste v podobnej situácii, neváhajte požiadať o pomoc.

Všeobecná praktická ambulancia
Ambulapraktika s.r.o.
Poliklinika Strečnianska 13, BA - Petržalka,
PRIJÍMA NOVÝCH PACIENTOV.
Stačí zatelefonovať alebo poslať email a presun
zdravotnej dokumentácie vybavíme za Vás.
Email: mudr.demian@ambulapraktika.com

kontakt.: www.strecnianska.sk www.ambulapraktika.com
tel: 0905 592 157, 0907 793 767

PETRŽALSKÉ NOVINY

čítajte aj na webe

www.bratislavskenoviny.sk

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
 OŠETRÍME KAŽDEHO, KTO NÁM ZAVOLÁ
0905662407
 STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Ako zmeniť Nobelovo námestie?

Dotazník by mali vyplniť najmä ľudia, ktorí žijú v blízkom okolí. Najlepšie vedľa, aký charakter námestia by im vyhovoval, čo sa im na ňom páči a čo nie, či by na ňom v budúcnosti chceli komunitné

podujatia alebo im skôr vyhovuje zelené námestie. V súčasnosti totiž námestie dostatočne nevyužíva svoju polohu ani možnosti komunálneho spájania rôznych skupín obyvateľov. Má pritom strategické umiest-

nenie na dôležitej tepne, akou je Petržalské korzo vedúce k železničnej stanici Bratislava – Petržalka. Je dobré, že dotazník dáva aj tipy, čo by na námestí mohlo byť – napríklad fontána, bylinkové záhony, šachový či

Petržalčania majú aktuálne možnosť vyplniť dotazník, ktorého cieľom je získať podnety od obyvateľov pre budúce využitie Nobelovho námestia. Jedna z otázok informuje, že ak máte záujem zapojiť sa do plánovania námestia, diskusie budú prebiehať na jeseň 2021. Architektonickú súťaž plánuje mestská časť vypísať na budúci rok.

dôležité, aby čo najviac ľudí vyplnilo náš interaktívny dotazník na adrese www.nobelovonamestie.sk," vyzval obyvateľov starosta Petržalky Ján Hrčka.

Zaujímavosťou, je že na mieste dnešného Nobelovho námestia bol situovaný, prakticky od vzniku Petržalky, pôvodný petržalský cintorín. Zrušili ho v 60. rokoch 20. storočia. Spomienkou a odkazom na ňu ostala gaštanová alej vo východnej časti námestia. Západná časť námestia je zatrávnená s niekoľkými vysadenými stromami. V roku 2020 pribudla alej japonských sakúr, ktoré mestská časť vysadila v spolupráci s japonským veľvyslanectvom. Medzi týmito plochami je pôvodne betónový povrch, po rekonštrukcii v r. 2004 sa zmenil na dláždený.

(mh, pn)

foto: MČ Petržalka

Chcete mať krajšie detské ihrisko? Mestská časť hľadá práve vás

Petržalka má v správe 55 detských ihrísk, tento rok chce zrevitalizovať šesť z nich. Ktoré to budú bude známe koncom apríla, aj vy však máte šancu výber ovplyvniť, ak ste komunita ľudí, ktorí sú ochotní pri obnove pomôcť.

MČ Petržalka zatiaľ žiadne detské ihriská neruší. „Ak by malo dôjsť k zmene účelu využitia niektorých verejných detských

ihrísk (VDI), či už na street workout, komunitnú záhradu alebo zeleň, bude sa to diať na základe komunikácie s občanmi,“ informovala nás Anna Všetěčková z Referátu investičných činností miestneho úradu. V tomto roku, rovnako ako v minulom, budú na detských ihriskách prebiehať opravy herných prvkov a v priebehu mája sa bude realizovať výmena piesku na všetkých VDI v správe MČ Petržalka.

Investície určené na revitalizáciu verejných detských ihrísk v roku 2021 sú tento rok vo výške 150 000 eur. Suma 121-tisíc eur pôjde na obnovu šiestich ihrísk v každom volebnom obvode jedného, 29-tisíc je vyhradených

pre nové ihrisko vo vnútroblokoch na Pečnianskej (z druhej strany je Kapicova). „Zvyšná časť z celkom sumy 110-tisíc eur je pokrytá z poslaneckých priorít štyroch petržalských poslancov v mestskom zastupiteľstve hlavného mesta za rok 2019,“ uviedla Anna Všetěčková. Na ihrisku je podľa projektovej dokumentácie navrhnutých 5 herných prvkov z nerezovej ocele ako lezecká zostava so šmykľav-

kou, kolotoč na státie, trojhojdáčka s hniezdom, deti sa budú môcť tešiť aj hravému značeniu na chodníku v podobe labyrintu, twistera či húsenice s číslami. „Začiatok výstavby nového VDI Pečnianska predpokladáme koncom mája 2021.“

Ak ste skupina rodičov, ktorí sú ochotní zorganizovať brigády a venovať čas a energiu na oživenie herných prvkov či úpravu zelene

„svojho“ ihriska, napíšte na ihriskovyteam@gmail.com. „Na výzvu už zareagovali niekaterí obyvatelia, ale sú oblasti, odkiaľ sa ešte neozval nikto,“ informovala nás Anna Všetěčková, pričom upozornila, že kedykoľvek v priebehu roka sa môže dať dokopy komunita ľudí a byť aktívna pri starostlivosti o svoje detské ihrisko.

(in)

foto: Marian Dekan

Hračky do debničky

Pilotným projektom mestskej časti je iniciatíva s názvom „Hračky do debničky“, ktorej myšlienkou je uskladiť hračky na detských ihriskách do veľkých drevených dební s vekom. Uskladením hračiek chce MČ prispieť k tomu, aby sa deti naučili upratať si hračky, ktoré sú veľakrát na ihriskách rozhádzané a počas chladných a daždivých dní dochádza k ich znehodnocovaniu.

Skatepark pod Mostom SNP - už tento rok?

Minulý rok v marci sme informovali, že mesto pripravuje podklady na verejné obstarávanie projektov dokumentácie skateparku pod novým mostom na petržalskej strane. V týchto dňoch tento projekt predstavili ako súčasť programu Živé miesta.

Skatepark pre skatebordistov, ale aj korčuliarov bol v zozname komunikácií a verejných priestorov magistrátu,

ktoré plánoval zrekonštruovať z financií zo zvýšenej dane z nehnuteľnosti a z finančnej podpory vlády.

Presne po roku je aj skatepark zaradený medzi 25 projektov programu Živé miesta, ktoré chce Bratislava v spolupráci s Metropolitným inštitútom v rámci obnovy verejných priestorov v roku 2021

zlepšiť. Zmenou prejde aj celý priestor pod mostom, a to osvetlenie, zeleň, lavičky, koše či stojany na bicykle. O viacerých projektoch zo zoznamu sa už minulý rok hovorilo, teraz ich mesto dalo do spoločného programu. Platí to aj pre ďalšie z nich – a to revitalizáciu okolia pamätníka Daniela Tupého. V novembri minulého roka mesto informovalo, že tu plánuje zredukovať parkovanie a spevnené plochy nahradiť zelenými plochami. Pribudnúť by mali nové stromy, nové pešie ťahy, osvetlenie a mobiliár.

(Kr, pn)

foto: vizualizácie - MiB

Revitalizovať sa bude aj okolie pamätníka Daniela Tupého.

0 zelené témy sa Slováci aktívne zaujímajú

Koncom minulého roka realizoval Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied prieskum na vzorke 1 021 respondentov. Z jeho výsledkov vyplynulo, že až 70 % opýtaných Slovákov má obavy o životné prostredie. O tom, že nám nie sú ľahostajné dôsledky klimatickej krízy, svedčí viac ako 120 000 podpisov v rámci petície Klíma ťa potrebuje, ktorá bola odovzdaná do parlamentu na prerokovanie.

Ako môžem JA prispieť k zdravšej planéte?

Možností je veľmi veľa a čo je najlepšie, niektoré nás nestoja ani cent. Vyžadujú si len náš čas a ochotu meniť veci k lepšiemu. Stále sa však medzi nami nájdu ľudia, ktorí obhajujú svoju nečinnosť v otázke ochrany prírody argumentom, že oni sami na tom aj tak nič nezmenia. Pravdou však je, že každá pomoc prírode sa počíta. Veľký zmysel má už len to, že mnohí sme do značnej miery prešli na elektronický spôsob komunikácie, nastavili sme si zasielanie bankových výpisov či faktúr za telekomunikačné služby e-mailom a platíme naše účty prevodom namiesto papierových poštových poukážok. Aktívne prispieť k ochrane životného prostredia môžeme aj tak, že budeme triediť odpad, aspoň z času na čas vymeníme auto za cestovanie bicyklom či hromadnou dopravou (vlak, autobus, električka), nebudeme zbytočne plytvať energiami a potravinami a obmedzíme používanie plastov napríklad tým, že si do obchodu zoberieme vlastné vrecká a nákupné tašky na potraviny. Možno ste netušili, ale na Slovensku máme takmer v každom väčšom meste bezobalové obchody, v ktorých nakúpíte výhodnejšie a ešte aj zod-

Zoberte si Zelenú elektrinu aj vy

Každá pomoc prírode sa počíta

Michal Sabo
ekoaktivista, greenfluencer

www.zse.sk

ZSE

povednejšie k prírode, keďže obaly na potraviny alebo drogériu, ktoré tam nakúpate, si prinesiete z domu.

30 000 zákazníkov ZSE prispieva k ochrane prírody

Zrejme ste už počuli o Zelenej elektrine, s ktorou môžete podporovať zelené elektrárne (napr. slnečné, vodné, veterné) aj na Slovensku. Zelenú elektrinu od ZSE už využíva viac ako 30 000 zákazníkov z radov domácností. Pri podieli uhlia ako zdroja elektriny v energetickom mixe ZSE na úrovni 13,8 % to znamená, že týchto 30 000 zákazníkov ročne ušetrí 15 131 286 kg uhlia a zabráni vzniku až 15 100 800 kg CO₂ zo spáleného uhlia. Čím viac zákazníkov sa rozhodne aktívne podporovať zelené elektrárne, tým viac ich bude pribúdať, ich výrobné procesy sa budú zefektívňovať a to sa odrazí

aj na postupnom znižovaní cien elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov. ZSE v roku 2020 nakúpilo záruky pôvodu elektriny od viac ako 760 malých fotovoltaických elektrární po celom Slovensku.

Ako funguje Zelená elektrina od ZSE?

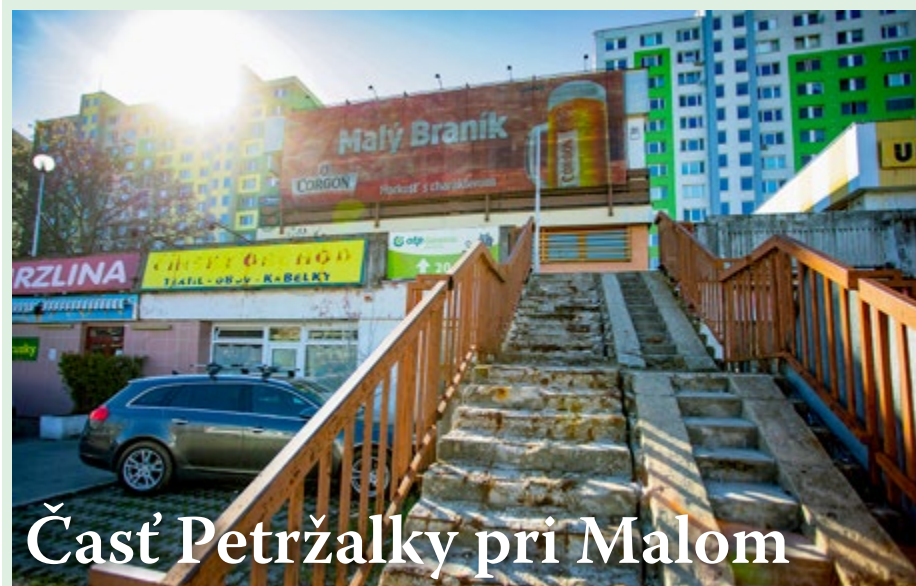
So Zelenou elektrinou od ZSE funguje každá domácnosť bez problémov kedykoľvek počas dňa či noci, iba s tým rozdielom, že spotreba elektriny je 100 % krytá zárukami pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie. Zelená elektrina sa od čiernej nedá fyzicky oddeliť, to znamená, že ZSE vám nebude meniť elektrické káble, ale v objeme vašej ročnej spotreby nakúpi záruky pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov a priradí ich priamo k vašej domácnosti. A vôbec pri tom nezáleží, či bývate v byte alebo v rodinnom dome.

OPTIKA LENTIS, s.r.o.
Šustekova 15
851 04 Bratislava
Tel. 02/62 31 72 22

Ponúkame Vám:

- veľký výber okuliarových rámov za skvelé ceny
- okuliarové šošovky od renomovaných dodávateľov
- vyšetrenie zrakovkej ostrosti
- odborné poradenstvo

Záleží nám na tom, aby ste mali LACNÉ a zároveň DOBRÉ okuliare

Časť Petržalky pri Malom Braníku patrí už roky k najzanedbanejším

Opustené prevádzky, pri nich partie popíjajúcich a všade množstvo odpadkov... Nezachraňuje to ani blízky Dom kultúry Lúky, fasáda je síce obnovená, ale interiér sa rozpadáva. Ako všetko naokolo. Ľudia už roky volajú po zmene. Tá príde, ale až s električkou.

Pod Domom kultúry bolo kedysi trhovisko. Dnes je z neho parkovisko. S vytrhanými stropnými svetlami, niektoré visia na jedinom kábli. Lampy v okolí sú zničené, s odhalenými vnútornosťami, kanály prepadnuté. Na malom námestí, kde kedysi dávno bola fontána, posedávajú na torzách lavičiek partie popíjajúcich. Rovnako ako na terase pri Malom Braníku alebo na Beňadickej. V čase našej návštevy je na terase pri Malom Braníku výnimočne poriadok. Postaralo sa o to oddelenie životného prostredia mestskej časti. Desiatka modrých vriec ukrýva to, čo bolo donedávna porozhadzované navôkol. Kedysi známe pohostinstvo nefunguje už roky. A ten odpad, čo je pred ním, je len torzo toho, čo sa skrýva vo vnútri.

Petržalčan Rastislav nám ukazuje, ako sa dostať dnu. Je to možné z prízemí aj terasy. Na prízemí ktosi aktuálne nasadil na spodnú časť dverí plech. Je to skutočne len provizórne riešenie, pri troche snahy sa dá odstrániť. Z terasy sa dnu dostanete

ešte ľahšie. Veľké okno je len pribuchnuté. Partia stojaca rovno pred ním nám ochotne ukáže, ako sa otvára. Vo vnútri je neskutočný neporiadok. Kopy odpadu. Avšak pre niekoho, kto v zime nemá kde spať, slušné riešenie. To je Braník. Časť budovy je v správe Kultúrnych zariadení Petržalky, vlastníkom ďalšej časti budovy, a tiež pozemku, je magistrát.

Hneď vedľa Braníka sú už roky opustené aj veľké priestory, kde boli kedysi potraviny Uno. Objekt je oveľa lepšie zabezpečený ako vedľajšia budova. Vo vnútri nevidno stopy po neželaných návštevníkoch, každú noc sa v ňom svieti, zrejme, aby ich odradil. Na dverách je ponuka na prenájom priestorov. Evidentne o ne nie je v tomto prostredí záujem. Budova, aj pozemok pod ňou, dokonca aj súvisiaca terasa a príjazdová cesta k objektu sú majetkom spoločnosti Jánošík Holding. Pred štyrmi rokmi mesto odľahčilo predaj spoločnosti aj nevyšporiadanú malú časť terasy. Motiváciou bolo vysporiadať

majetko-právne vzťahy, pretože Jánošík Holding chcel dvojposchodový obchodný dom rekonštruovať. Stavebné povolenie v roku 2018 tiež dostal. Do dvoch rokov však rekonštruovať nezačal. „Stavebný úrad prijal dňa 06. 04. 2020 žiadosť spoločnosti JÁNOŠÍK Holding o predĺženie platnosti stavebného povolenia stavby: „II. Stavba – Obchodné centrum, Obchodné centrum, Beňadická 21,“ informovala nás Gabriela Vašková z Oddelenia územného konania a stavebného poriadku v Petržalke. „Stavebník v stanovenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a bol o možnosti zastavenia konania poučený. Z toho dôvodu stavebný úrad konanie v predmete veci zastavil.“

Rovnako bola žiadosť neúplná aj v prípade predĺženia platnosti stavebného povolenia na prípojky elektro a VN a TS pre obchodné centrum. Stavebník ju nedoplnil. „Tým, že stavebné povolenie stratilo platnosť 03. 08. 2020, stavebný úrad nemohol žiadosť

ti stavebníka na predĺženie jeho platnosti a predĺženie lehoty na dokončenie stavby vyhovieť a rozhodnutím č. j. 4678/2020/10-UKSP/Va-26 zo dňa 21. 08. 2020 žiadosť v predmete veci zastavil,“ dodala. Z uvedeného vyplýva, že obidve stavebné povolenia vydané všeobecným stavebným úradom stratili platnosť.

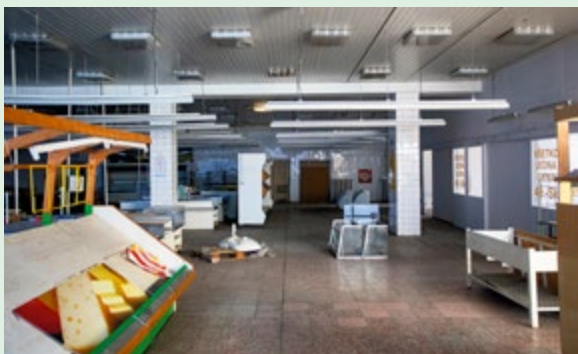
Tento objekt sa tak skoro teda rekonštruovať nebude. Potrebuje totiž nanovo požiadať o povolenia. Spojili sme sa s konateľom firmy Jánošík Holding Wilhelmom Weissom. Tvrdí, že z Rakúska dochádza kontrolovať objekt v Petržalke dvakrát týždenne. „Tiež som nešťastný z toho, ako vyzerá okolie, pravidelne tu zbieram odpadky,“ hovorí. Pýtame sa ho, či je pravda, že mal stavať pre potravinový reťazec, ale predbežná zmluva padla, a tak aj celá rekonštrukcia. „Je to komplexnejší problém,“ reaguje nekonkrétne a spomenie, že do plánov zasiahla pandémia. „Momentálne zvažujeme rôzne možnosti.“

Konkrétne sa vyjadriť nechce, aj on však spomenie električku ako prostriedok, ktorý má šancu zmeniť túto lokalitu.

S električkou totiž stúpne lukrativnosť tejto lokality. Viac ľudí tu bude chcieť žiť a nielen byty prenajímať. A všetci vieme, že ľudia, ktorí niekde žijú len dočasne, netúžia vytvárať komunitu a väčšinou ani nemajú k okoliu osobnejší vzťah. Ak je ich veľa, odráža sa to na atmosfére sídliska.

S električkou sa začnú upravovať aj územia, ktoré teraz vlastní Metro necháva ležať skladosť. Presne také sa nachádzajú pod Domom kultúry Lúky. Po dokončení električkovej trate by mohli slúžiť pre potreby kultúry. Aj rekonštrukcia domu kultúry, o ktorej sme písali v minulom čísle, je nádejou, že raz bude okolie Braníka opäť vyhľadávanou lokalitou. Skôr ako po roku 2023 to však, bohužiaľ, nebude... (in)

foto: Marian Dekan

Zatvorená predajňa potravín, neudržiavané nezabezpečené priestory, do ktorých sa dá dostať zvonku a parkovisko namiesto trhoviska. To je okolie Braníka.

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzalske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Otrasný chodník „nikoho“

Komu patrí tento frekventovaný priestor pred „červenou“ Poštou 55 a priľahlý chodník - kto sa postará o opravu?

Karol Macháček

(Stanovisko Magistrátu hlavného mesta, ako uvádza aj na odkaze pre starostu, je nasledovné: „Predmetná spev-

nená plocha, nachádzajúca sa okolo celej budovy na pozemku registra „C“ parc. č. 2, kat. územie Petržalka bola vybudovaná ako súčasť stavby bývalej Slovenskej pošty, teraz Vysoká škola Ekonomická. Ako stavba nebola

odovzdaná do majetku Hlavného mesta SR Bratislavy - oddelenie správy komunikácií, a oddelenie správy komunikácií na nej nezabezpečuje výkon správy. V zmysle občianskeho zákonníka pozemky nie sú súčasťou stavieb.“

Podľa Márie Halaškovej z komunikačného oddelenia Petržalky patrí chodník do priamej správy hlavného mesta. „Podnet sme smerovali aj na VŠMVS a Slovenskú poštu, ich reakciu sme zatiaľ nedostali,“ uviedla.)

Je nutné ich vyhadzovať z balkóna?

Pod oknami vežiaka na Hálovej 13 som si všimla zrejme „covidový dôsledok“ - špakový spúšť pod panelákom. Ide v tejto lokalite o štandard či o nový fenomén?

Jana

Autá na cyklochodníku

Kto sa parkuje na Viedenskej ceste vedľa cyklocesty, pri Moste SNP. Dopravná značka dovoľuje parkovať len na spevnenej ploche. A to často sa parkuje aj pol metra na cyklochodníku! Kto s tým urobí poriadok?

Peter Bella, denný užívateľ cyklochodníka

Búdkova cesta v Petržalke

Pri prechádzke starohájskym lesíkom nemožno prehliadnuť desiatky búdok pre vtáčky. Rodičia s deťmi zjavne dlhé zimné večery využívali zmysluplne. Je to pohľad, ktorý teší.

Ivana K.

AKCIA - VYMEŇTE BYT ZA RODINNÝ DOM

ZABEZPEČÍME VÝMENU - PREDAJ VAŠEJ NEHNUTEĽNOSTI A POSTAVÍME VÁM VÁŠ DOM
POZRITE SI NAŠU PONUKU: WWW.ECO-DOMOV.SK/NA-PREDAJ

PETRŽALSKÉ NOVINY
9. 4. 2021 • vychádzajú 27 rokov • číslo 4
ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • **IČO:** 35712058 • **REDAKCIA:** Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel: 02/62801182, **Šéfredaktorka:** Ingrid Jarunková • **Inercia:** 0911 668 469, email: skrabakova@banoviny.sk • **web:** www.banoviny.sk • **Tlač:** MAFRA a.s., tlačiareň **PR reklama je graficky vyznačená ■. Neobjednané príspevky nevraciam a nehonorujeme.**

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlače.

Pre Ríšu bola Petržalka len zanedbateľnou perifériou

Od októbra 1938 až do apríla 1945 bola Petržalka súčasťou Ríše. Ak Slovensko a najmä Bratislava mala byť ukázkovým príkladom Hitlerovej Novej Európy, Petržalka ňou určite nebola. Život počas nemeckej nadvlády v nej zmeravel.

Celková plocha zabraného územia bola 959 hektárov, 40 árov a 52 štvorcových metrov. Nemci prevzali do svojej správy aj dve najväčšie petržalské fabriky - Matador a Kovosmalt. Pričlenili ich k vienskému podniku Semperit a ich výrobu prispôbili pre vojenské účely. „*Citelnou stratou však boli aj menšie továrne a prevádzky, najmä z pohľadu pracovných príležitostí. Mesto prišlo o svojho najbližšieho dodávateľa čerstvej zeleniny a ovocia, aj o obľúbenú rekreačnú zónu,*“ píše Ján Čomaj v knihe Petržalka Engerau – Ligetfalu. Stratilo aj štyri futbalové ihriská, od najstaršieho ihriska Židovskej te-

lovýchovnej jednoty Makabi, ktorý si prisvojila nacistická organizácia mládeže Hitlerjugend, po najnovší štadión ŠK Bratislava. Preto sa musela urýchliť plánovaná výstavba športového areálu na Tehelnom poli. Prišlo o bazénové a plážové kúpalisko Lido, tenisový areál Vojenského tenisového klubu (medzi kaviarňou Arénou a Au café), budovy a dvor Dámskeho tenisového klubu, niekoľko lodeníc a ich spoločenských zariadení. Športoviská však chátrali. Osirel jeden z najstarších verejných parkov v Európe, jeho kaviarničky a zákutia. „*Českí kolotočiarci odtiahli svoje tobogany a ringšpíle z lúky*

▲ Z Petržalky si vtedy prišiel pozrieť Bratislavu aj sám ríšsky vodca Adolf Hitler.

pod Starým mostom. Medzi dunajskými brehmi prestal premávať propeler. Petržalka akoby onemela a ohluchla. Bolestne citila absenciu Bratislavy.“

To, čo sa za Nemcov o niečo zlepšilo, boli bytové pomery. Počas okupácie veľa provizórnych obydľí, ktoré hyzdili rozličné kúty Petržalky, zaniklo. Ľudia sa mohli presťahovať do oveľa lepších domov. „*Nie preto, že by im snáď nemecké úrady postavili nové obydľia, ale veľa bytov sa uvoľnilo po tých rodinách, ktoré pred Nemcami utiekli a presťahovali sa do Bratislavy, alebo po českých úradníkoch, železničiaroch, dôstojníkoch, četníkoch a colníkoch, ktorí po roku 1938 museli odísť najprv z Petržalky a po niekoľkých mesiacoch aj zo Slovenska. A nakoniec i po Petržalčanoch, ktorých uväznili v narychlom zriadenom miestnom koncentračnom tábore, alebo ktorých odlífovali do neznáma vo vagónoch smrti,*“ píše Ján Čomaj.

Skončili sa aj časy petržalskej mnohojazyčnosti. Učilo sa len po nemecky. Na úradoch sa smelo hovorilo len po nemecky. Nápis boli len v nemčine. Noviny sa predávali

len v nemčine. Sprvu mohli slovenskí žiaci základnej školy chodiť do školy v Bratislave, po roku však túto výnimku nemecké úrady zrušili.

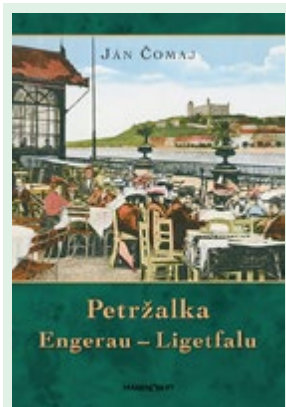
Cez Petržalku - teraz už len Engerau - a Starý most prichádzali počas vojny do Bratislavy a Slovenskej republiky aj mnohé zahraničné návštevy, predovšetkým početné nemecké výpravy. Starý most zažil v tých rokoch veľa slávy. Producovali sa tu mnohí predstavitelia štátu, najmä premiér Tuka a pohlavári slovenských Nemcov. Tí na moste najčastejšie vítali vzácných hostí z Ríše, fašistického Talianska a Ante Paveličovho Chorvátska, ktoré sa pod nemeckou gesciou vytrhlo z Iona Juhoslávie.

Historik Dušan Kováč v knihe Bratislava 1939-1945 (Mier a vojna v meste) podrobnejšie spomína mnohé z návštev. K prominentným hosťom patrili známy prenasledovateľ Židov Adolf Eichmann, ríšsky protektor Čiech a Moravy Reinhardt Heydrich, šéf SS Heinrich Himmler a veľa iných nižších celebrít nacizmu. Bratislavu navštívil aj ríšsky šéf propagandy Joseph Goebels, minister vnútra Hitlerovej vlády Wilhelm Frick, hlavný veliteľ generálneho štábu nemeckej armády poľný maršal Wil-

helm Keitel... Tým, že k nám obyčajne prichádzali z Viedne, išli cez Petržalku a naši činitelia ich vítali na Starom moste.

Návštevy nacistických pohlavárov však zďaleka nie sú jediným záznamom v čiernej kronike tých rokov. Po skončení vojny odkryli pri severovýchodnom múre miestneho cintorína päť masových hrobov - ležalo v nich 460 obetí nacistického teroru, zväčša väzňov koncentračného tábora v Petržalke. Obyvatelia obce im vybudovali pamätník, identifikovať sa podarilo len 53 ľudí - ich mená sú na ňom uvedené.

(pn)

Informácie a foto sme čerpali aj z knihy Ján Čomaj – Petržalka – Engerau – Ligetfalu. Kniha vyšla vo vydavateľstve Marenčin PT.

Bývalý hráč ŠK Slovan Bratislava i čs. reprezentant Ladislav Pecko (52) je v súčasnosti hlavným trénerom A-mužstva FC Petržalka, ktoré pôsobí v druhej najvyššej slovenskej súťaži. Ciele pre jarnú časť má jasné: Presvedčiť hráčov, že môžu rásť a majú na to, aby sa zlepšovali a v ďalších sezónach bojovali aj o vysnívaný postup.

Laco Pecko: Verím, že na jeseň sa náš štadión opäť naplní

Ako ste v minulosti vnímali FC Petržalka?

Chodieval som kedysi na štadión za Starým mostom v nedeľu dopoludnia na ich zápasy si oddýchnuť ako divák. Vtedy hrala Petržalka ešte národnú ligu a napokon postúpila aj do tej federálnej. Vždy to bol taký rodinný klub s turbulentnou, ktorý je chvíľu hore, potom dole. Ale bolo by dobré, keby sa z nej opäť stal klub, ktorý by robil Slovanu konkurenciu v najvyššej súťaži.

S akými cieľmi ste do klubu prišli?

Hlavným cieľom je tvrdo pracovať. Najmä po tom, čo sa v lete celý káder obmenil, respektíve začal nanovo budovať. Potrebujeme skonsolidovať výkonnosť a udržať mužstvo aspoň tam, kde momentálne je, teda niekde v strede tabuľky.

Ste spokojný s kádrom, podmienkami či zázemím?

Vždy sa dá niečo vylepšiť. Robíme s tým, čo máme. Vedeli sme, do čoho sme išli. Nestážujeme sa. Tie podmienky sú na II. ligu úplne postačujúce. Káder sa postupne podopíňal v zime. Teší nás, že sme sa na niektorých postoch posilnili. Určite som spokojný s hernou progresivitou a budovaním mladých hráčov do tímu.

sme s mužstvom mohli dobre pracovať a rozvíjať ho.

Futbal sa v časoch korony hráva bez divákov, ale na vaše zápasy vraj chodia ľudia a spoza plotu sa dívajú, možno aj niečo kričia či povzbudzujú. Vnímáte to počas stretnutí?

Samozrejme. Niekedy viac, inokedy menej. To bolo rozhodujúce, keď som zvažoval ponuku do Petržalky, že to divácke zázemie je tam vždy dobré. Na zápasy Petržalky chodilo vždy cez tisíc divákov pravidelne. Bohužiaľ, súčasná situácia divákovi nedovoľuje prísť na tribúny, ale verím, že ak budeme s mužstvom pracovať a ľudia uvidia náš progres, tak sa možno už na jeseň opäť náš štadión naplní.

V druhej lige ja viacero bývalých prvooligistov. Ste im schopní rovnocenne konkurovať?

Neviem, ako sú na tom ekonomicky, ale asi majú k dispozícii viac prostriedkov než my. Táto sezóna mala byť pre Petržalku konsolidačná, ale našou snahou je dať dokopy mužstvo, ktoré môže na ihrisku konkurovať aj bývalým prvooligistom. Nedá sa to hneď. Niektoré zápasy nám ukáza-

V akom časovom horizonte by sa mohla Petržalka vrátiť do najvyššej súťaže a čo všetko by k tomu bolo potrebné?

To chcete odo mňa strašne veľa. V terajšej finančnej situácii je to ťažko posúdiť. Na prvú ligu treba mať hráčov, aj zázemie, asi aj štadión, ktorý by spĺňal potrebné parametre pre najvyššiu súťaž a asi by k postupu bolo potrebné aj kusisko šťastia, aby sa vám to vôbec podarilo. Vedľa o tom svoje aj viacerí bývalí prvooligisti, ktorí pôsobia momentálne v našej súťaži.

Vedia vaši zverenci o vás, že ste boli najrýchlejšim kridlom v Slovane, keď získal federálny titul alebo je to už úplne iná generácia a vníma vás čisto ako trénera?

Neviem vám to povedať, to by ste sa museli opýtať ich. Je tam aj zopár starších hráčov, ktorí si to možno pamätajú, respektíve nejaké informácie o mne pravdepodobne majú.

Svoju rýchlosť im na tréningu občas nepredvediete?

Radšej nie, aby som ich nezahanbil. (smiech) Ale pravdou je, že sa už veľmi nezapájam do samotného tréningu. Niekedy si kopnem do lopty alebo zacentrujem, ale inak mám toho odohraného v žirivote už dosť. (ars)

foto: FB FC Petržalka

A.I.I. Technické služby s.r.o. prijme ihneď

- VODIČ „B“, „T“ - 3,33 €/hod. brutto + osobné ohodnotenie do výšky 2,10 €/hod. brutto
- VODIČ „C“ - 4,63 €/hod. brutto + osobné ohodnotenie do výšky 2,10 €/hod. brutto

Zimná údržba ciest a komunikácií v BA

0911 / 721 409, recepcia@aiits.sk

Základná zložka mzdy + príplatky a ODMENY

▲ Po moste prichádzali z Ríše početné návštevy. Na fotografii návrat Vojtecha Tuku z Berlína 12.3.1939

▲ Adolf Hitlerstrasse v Petržalke.

➤ Nástup mužstiev slovenskej armády a Wehrmachtu na futbalový zápas v novembri 1941.

	André Maurois		kôľňa	ťažké infekčné ochorenie	trocha rozleptal	stávala sa krotkou	Pomôcky: anofeles, exercície, eremitáž	vystavu- jem účin- ku pary	odlišne	guľovitá baktéria	značka pre ab-farad	nesliedi, nestopuje	plesne dlaňami	5. časť tajničky	túz
	krčma, hostinec (hovor.)						ostro, korenisto								
	obarová polievka						rod komárov								
	polovičný súmrak drancoval (expr.)						1. časť tajničky				peši, pešky začalo (zried.)				
Autor krížovky: Juraj Mitošinka	anglická plošná poľná miera	4. časť tajničky	tanečník v balete pustovňa (kniž.)							vyrastať rímska bohyňa lovu					priateľ Bolka
javor (bot.)					andradit (miner.) vytvor				tieľ (kníž.) súvisiaca s liatím						
rohovka (v med.)					ťah, po česky riečny kôrovec			espresso s čitárňou fúkaním odstráni							
ženské meno						obsiala ohradí plotom							značka tália týkajúca sa krta		
spájalo do rýmu							Bonifác (dom.) 2. časť tajničky					aké (hovor.) čadil, kadil			
Pomôcky: oxalit, si-tar, aplom, canon, ant	živý tvor (kníž.) star. talian-ska minca					dýchací orgán zavčasu					šarkan spôsoboval bolesť				
indický sláčikový hudobný nástroj					sťahovavý vták páľilo, svrbelo					bytová jednotka zakaľovať				6. časť tajničky	sýpky (zastar.)
oválna plocha					ujma, strata spinkala				kreslený seriál izomér citralu						
klamstvo					prepotí pitím ubral			naplnený tekutinou drevená stavba							
EČV Detvy			ozdobí pierkom auditorská správa				stával sa bielym 3. časť tajničky						primát kockový nerast		
poopadá- valo						naparoval hľadavec						citoslovce nadšenia tajne chystám			
Pomôcky: acer, simi- le, keras, ulmanit	prasklo katolícky kňaz					poorať daždivo					koncentro- vaný cukor- ný roztok pohybuje				
získavajú dedením					ohmatával (hovor.) červenalo sa (bás.)					humín, po česky poklepom vyšetí					
úradník v starove- kom Ríme					rojačik druh nerastu				žiadame podobne (hud.)						
skratka Klubu slo- venských turistov			dedičstvo (kníž.) múza ľúb. básnictva					Srb (bás.) trojicero (typ.)						7. časť tajničky	mohame- dánske ná- boženstvo
značka astátu			duchovné cvičenia (cirk.) oblep								citoslovce zvuku koní týkajúca sa ôs				
zoralo isté množstvo						Samuel (dom.) pozdrav mládeže					chumáč trávy mravec, po anglicky				
Pomôcky: oleináza, ebola, ne- ral, edil	vialo (bás.) EČV Prievidze					snažil sa skratka telesnej výchovy							skratka pre otrav- né látky 100 m ²		
stúpenec poetizmu							druh enzýmu								
prudko našľapujúc							neprislú- cham								